

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για να γίνει κάποιος μαθητής Ομότιμος Υποστηρικτής (Φίλος ή Διαμεσολαβητής), θα χρειαστεί να καλλιεργήσει **τα ηθικά του χαρακτηριστικά** και κάποιες **βασικές δεξιότητες**, κυρίως **ψυχοκοινωνικές, επικοινωνιακές και επίλυσης προβλήματος**, που θα του επιτρέψουν να διαχειρίζεται επιτυχώς τα ζητήματα με τα οποία έρχεται αντιμέτωπος· να βοηθά δηλαδή στην επίλυση συγκρούσεων και να στηρίζει τα παιδιά που του ζητούν τη βοήθειά του, με αποτελεσματικότητα, αλλά χωρίς να ποδηγετεί. Ευνόητο είναι ότι δεν αρκεί η ανάπτυξη δεξιοτήτων μόνο. Κάθε ενέργεια των Ομότιμων Υποστηρικτών χρειάζεται να εντάσσεται σε ένα **ηθικό πλαίσιο**, ώστε να αποτραπεί οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση, ακούσια ή σκοπούμενη βλάβη στα υποστηριζόμενα παιδιά.

Η **δεοντολογία** της Υποστήριξης Ομοτίμων περιλαμβάνει τα εξής ουσιώδη στοιχεία, που αποτελούν και τα **ηθικά χαρακτηριστικά** του Υποστηρικτή:

- ☐ Ο Υποστηρικτής είναι εχέμυθος
- ☐ Αποδέχεται τον υποστηριζόμενο. Δεν τον επικρίνει, δεν τον χαρακτηρίζει άσχημα για τις επιλογές του
- ☐ Δεν είναι κατευθυντικός, δεν λειτουργεί ως μόνιμο «δεκανίκι», αλλά βοηθά τον υποστηριζόμενο να σταθεί στα πόδια του.
- ☐ Είναι ουδέτερος, κυρίως ως Διαμεσολαβητής. Δεν περιθωριοποιεί και δεν στοχοποιεί παιδιά που έβλαψαν υποστηριζόμενους
- ☐ Αποδέχεται τη διαφορετικότητα
- ☐ Γνωρίζει τα όριά του και είναι έτοιμος να συζητήσει για την καλύτερη διαχείριση των προβλημάτων, με τον Συντονιστή της ομάδας.
- ☐ Είναι αλτρουιστής και ανιδιοτελής
- ☐ Σέβεται τους άλλους.
- ☐ Αποτρέπει την κλιμάκωση των εντάσεων και τις καταστροφικές συγκρούσεις.
- ☐ Αποφεύγει ο ίδιος τις συγκρούσεις, εκφράζοντας τις ανάγκες του με εποικοδομητικό τρόπο
- ☐ Συμπεριφέρεται ώριμα και ευσυνειδήτα μέσα και έξω από το σχολείο

Οι δεξιότητες πιο αναλυτικά:

Ψυχοκοινωνικές

Διαθέτει “ενδοπροσωπική” και “διαπροσωπική”¹ νοημοσύνη:

Αναγνωρίζει και διαχειρίζεται τα δικά του συναισθήματα.

Κατανοεί τα συναισθήματα των άλλων: έχει και δείχνει “ενσυναίσθηση”

Μπορεί να διαχειρίζεται τα συναισθήματα των άλλων.

Είναι υπομονετικός

1 Οι όροι “ενδοπροσωπική” και “διαπροσωπική νοημοσύνη” ανήκουν στη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner

Είναι ψύχραιμος

Είναι αισιόδοξος

Έχει εσωτερικά κίνητρα

Επικοινωνιακές

Επικοινωνεί αποτελεσματικά

Με μη λεκτικό τρόπο: Έχει σωστή γλώσσα σώματος

Με λεκτικό τρόπο: Χρησιμοποιεί το «Εγώ Μήνυμα» . Ακούει ενεργητικά

Επίλυσης προβλήματος²

Είναι ευρηματικός: Έχει ιδέες για να βοηθήσει τους άλλους, αλλά και για να προστατεύσει τον εαυτό του

Αξιοποιεί μερικές φορές το χιούμορ για να εκτονώνει καταστάσεις, φροντίζοντας να μην χάνει την σοβαρότητά της η διαδικασία.

Οι δεξιότητες που προαναφέρθηκαν έχουν άμεση συνάφεια με τις εκφάνσεις της **συναισθηματικής νοημοσύνης**. Πραγματικά, εάν ο σκοπός τους εγχειριδίου αυτού διατυπωνόταν με άλλον τρόπο, θα λέγαμε ότι επιδίωξή του είναι η συμβολή στην ανάπτυξη **συναισθηματικά νοημόνων** εφήβων και κατόπιν ενηλίκων, οι οποίοι μπορούν να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα συναισθήματα (τα δικά τους ή των άλλων) και τις σχέσεις τους με τους άλλους, αποδίδοντας έμφαση στην αλληλεγγύη. Παράλληλα, υπάρχει, όπως είναι ευνόητο, σύνδεση με τις βασικές **δεξιότητες της συμβουλευτικής**, αφού, ως Φίλοι τουλάχιστον (και **ΟΧΙ ως Διαμεσολαβητές!!!**) θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως μικροί "σύμβουλοι", τηρουμένων των αναλογιών και με τη συνεχή εποπτεία των εμπειρων ενηλίκων (Μαλικιώση – Λοϊζου, 2014).

Οι παραπάνω δεξιότητες είναι απαραίτητες τόσο για τη ζωή τους, όσο και για την άσκηση του ρόλου τους. Ωστόσο, ας μην ξεχνάμε ότι, όσο δουλεύουμε με τα παιδιά, όλες οι παραπάνω δεξιότητες καλλιεργούνται κάθε φορά στην πράξη μέσω της αλληλεπίδρασης. Τα μέλη της (συμπεριλαμβανομένων και ημών), μέσα στην εκπαίδευση παίρνουν ο ένας από τον άλλον μαθήματα διαχείρισης σχέσεων και επίλυσης προβλημάτων, πολύτιμα για τη δική τους ζωή.

²Στην παρούσα ενότητα θα καλλιεργήσουμε πιο συστηματικά τις ψυχοκοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες των μελών της Ομάδας Με τις δεξιότητες που απαιτούνται για την επίλυση προβλήματος θα ασχοληθούμε πιο συστηματικά, στις ενότητες που έχουν σχέση με τις Συγκρούσεις και την Διαμεσολάβηση.